

Den røde frakke fra Herjolfsnes

Når man arbejder med arkæologiske tekstiler og dragter dukker et spørgsmål op igen og igen: Hvordan har det egentligt set ud? Arkæologiske tekstiler har ligget i jorden i mange år, og ofte er der kun en lille stump tilbage af det oprindelige stykke. Tekstilerne er mærkede af de mange års ophold i jorden, og hverken farve eller følelse er som det oprindelige stykke stof. Derfor prøver man altid at afsløre tekstilets oprindelige udseende. Og således har jeg, siden jeg første gang begyndte at arbejde med dragtmateriale fra vikingetid og middelalder, haft et stort ønske om, at genskabe fortidens klædedragt. Hvordan er arbejdet med at lave en sådan dragt, og hvordan føles materiale, form og snit på egen krop?

Et enestående kildemateriale til den middelalderlige klædedragt er dragterne fra Grønland. En række hele dragtdele blev i 1921 fundet som ligsvøb på kirkegården ved bygden Herjolfsnes. I de seneste mange år har konservator Else Østergaard genkonserveret og genbearbejdet materialet. Forskellige projekter er i årenes løb kommet ud af dette arbejde, bl.a. rekonstruktioner af alle dragterne og en publicering af en række snitmønstre. I 2003 blev resultaterne publiceret i bogen: ”Som syet til jorden Tekstildfund fra det norrøne Grønland”.

En kopi af en af dragterne ejes nu af professor i Middelalderarkæologi Else Roesdahl. Hun fyldte for et par år siden 60, og i den anledning ville de studerende ved faget gerne give hende en unik gave. Flere gange, når de grønlandske dragter var emnet i undervisningen, har hun udtrykt beundring for især en af dragterne. En dragt som ikke var som alle de andre, men som med den gennemknappede fordel mere lignede en nutidig frakke. Lidt i spøg foreslog jeg mine medstuderende, at vi skulle sy en sådan frakke til Else i 60 års gave, og før jeg vidste af det, var det enstemmigt vedtaget, at det skulle jeg gøre. Jeg var selvfølgelig den nærmeste til at påtage mig opgaven, eftersom jeg havde foreslået det, havde studeret dragterne og havde prøvet at sy lidt før.

Udgangspunktet var selvfølgelig fundet fra Grønland og det publicerede snitmønster. Efter at have lavet et prøvemønster for at få et indtryk af evt. komplicerede dele og størrelsen, stillede vores sekretær op som gine. Derefter blev et par detaljer tilpasset. Et generelt dilemma ved at lave kopier af historiske dragter er, at den originale form ikke altid passer til en nutidig menneskekrop, eller at vi i dag har en anden ide om, hvad der er klædeligt. Derfor blev de studerende enige om, at formålet med kopien var at give Else Roesdahl en frakke, der var rar at have på og som klædte hende. Dragten var derfor ikke en nøjagtig rekonstruktion, men blev syet i et moderne stof i en flot rød farve med et moderne glat for, så den var behagelig at have på. Sømmene blev syet på symaskine, men blev lagt ned i hånden. Desuden blev foret også syet på i hånden således, at dragten på alle synlige dele så håndsyet ud. Sytråden var en rød hørtråd 35/2 og stingene var almindelige kastesting. En kopi af et 1300-tals spænde blev placeret i halsåbningen og knapper og knaphuller blev derfor udeladt. Således fik Else Roesdahl en rød frakke fra Herjolfsnes-fundet.

Kathrine Vestergård, stud.mag.